

A gázharc elleni védekezés

Szólottunk már a gáztámadás elleni védekezésnek azon fajáról, amelyet a házak padlásán kell megvalósítani, harci bombák vetésekor. Az ellenséges támadás azonban nemcsak bombákat dobhat le, hanem harcgazt is áraszt-hat a városra, egyéb helyekre.

A harcgazt folyékony, vagy szilárd állapotban töltik vékonyfalú bombákba. Ezek alakja teljesen megegyezik a robbanó bombákéval. Alsó részükön csapódó gyújtóval vannak ellátva, felül pedig a hajó kormánylapátjához ha-sonló, ugynevezett »vezérfelülettel« vannak erősítve. Ezek a bombák harcgazon kívül robbanó töltést is tartalmaz-nak, ez veti szét leeséskor a bombát és árasztja szét annak gáztartalmát. Jellemző tulajdonságuk az, hogy nem hatolnak mélyen a talajba, hanem inkább felületesen explodálnak.

Ezeket a harcgaz-bombákat repülőgépekről dobják le, mégpedig egyenként, célozva, máskor bombavető-készülék segítségével, sorozatokban.

A harcgaz-bombákon kívül folyékony harcgaz cse-pegtetésével, permetezésével is intézhetnek a repülők gáz-támadást. Mások igen vékonyfalú harcgazzal töltött apró üvegeket szórhatnak szét sorozatban, vagy tömegesen.

Mindezt azért kell megjegyeznünk, mert ha egészen alacsonyan repülő ellenséges gépet látunk közeledni, bizo-nyosak lehetünk, hogy gázt permetez. Észrevehetjük ezt akkor, ha foghagymára emlékeztető szagot érzünk, továbbá a fák, virágok, stb. levelein apró kis cseppeket fedezünk fel. Az ilyen gázzal fertőzött területről igyekezzünk mi-hamarabb eltávozni.

A gázbomba földre esésekor nemcsak a bombát veti szét, hanem a benne lévő folyékony harcgaztöltést is, amely a levegőben, mint gáz oszlik szét. Ez különösen azért veszedelemes, mert nem látható. Mivel e gáz nehe-zebb a levegőnél, azért a védekezés ellene ugy történik, hogy magasabb helyekre menekülünk előre. A harcgaznak egyik fajtája az ugynevezett »mérgező füst«, amely füst-szerűségéről ismerhető fel. Ha a szél a füstképződést fel-kavarja, a magasba emelkedik, ezért még a házak leg-felsőbb emeletén is behatolhat. A szabadban arról fe-dezhetjük fel a mérgező füst jelenlétét, hogy különös, pa-tikaszagot érzünk magunk körül. Ilyenkor azonnal irányt kell változtatnunk, hogy a mérgező gázt elkerüljük. A leg-jobb ilyenkor a szél irányára merőleges irányban kitérni. Olyan esetben pedig, ha közelünkben robbant a gázbomba, siessünk a szél ellen, de csukott szájjal, szaladni azonban

nem szabad, mert a futás felkavarja a gázt és a különben nehéz gáz felkerül szájunk magasságába is. Gázalarc hiányában nedvesítsük be zsebkendőnket és azt tartsuk szájunk-orrunk elé, lélekzetet pedig csak félig vegyünk, de többször.

Hatásukra nézve vannak ingerlő, fojtó és hólyaghuzó harcgázok. Az ingerlők tüsszentést, könnyezést, köhögést okoznak. Veszedelemesebbek a fojtó gázok, mivel ezek az erős köhögés mellett fulladást okoznak, ami nagyon nehézé teszi a lélekzést. A hólyaghuzó gázok cseppjei testünkre kerülve, annak felületét támadják meg. Bármelyik harcgáz belélekzése súlyos, legtöbbször halálos betegedést okoz. Hatásuk a közismert széngáz-mérgezés tüneteire emlékeztetnek.

A legveszedelmesebb harcgáz a foszgén, melyet rothadó falevél szagához hasonló kellemetlen illatáról ismerhetünk fel. Ha kevés mennyiség van jelen, erős köhögésre ingerel, minden különösebb rosszullet nélkül. A hatás csak másnap jelentkezik, amikor tüdővizenyő keletkezik, s gyakran halálos rosszullet áll be. Ha nagy tömegben van jelen, hirtelen fellépő heves köhögést kelt, olykor vérköpés is fellép és rohamokkal fulladást idéz elő.

Bármilyen harcgáztól mérgezett egyént azonnal tiszta levegőre kell vinni, tartózkodjon órák hosszat minden testi munkától, járástól, sok beszéd-től, még akkor is, ha látszólag jól érezné magát. Mesterséges légzést nem szabad alkalmazni.

A hólyaghuzó harcgázok közül az ugynevezett mustárgáz a legveszedelmesebb. Szaga foghagymára emlékeztet. Ha folyadék alakban van, megtámadja a bőrt s a sérülés csak 5—6 óra múlva vehető észre, amikor először a bőr megpirosodik, majd felhólyagzik, végül fekély válik belőle. Gyógyítása hosszú heteket igényel, míg a gáznak szembe való jutása vakságot okozhat. A ruhára, cipőre tapadó gáz átszivódik ezeken és sérülést idéz elő. Ha gáz formában van jelen, nemcsak a szemet, hanem a légutakat és a tüdőt is megtámadja s hosszadalmas és súlyos megbetegedést idéz elő.

A mustárgáz ellen ugy védekezhethetünk, hogy ha ruhánkat, cipőnket e gázpermet érte, azonnal vessük le ezeket, de úgy, hogy kézzel ne érintsük a gázzal megtámadott részeket, azután testünknek azon részeit, melyek a ruháznak gázzal megtámadott felületei alatt voltak, vizes klórmésszel dörzsöljük be jól. Ha csak mustárgázzal fertőzött helyen mentünk át, akkor is ajánlatos, hogy teljesen vetkőzzünk le, majd egész testünket mossuk le meleg szappanos vízzel és tiszta ruhát öltünk magunkra.

Ha a mustárgáz bőrünkre jutott, azt ronggyal, vat-

tával itassuk fel azonnal s utána tisztítsuk meg a sebet meleg szappanos vízzel. Vigyázzunk azonban arra, hogy a szemet semmi esetre sem szabad klórmésszel öblíteni. Ha gyanus fájdalmat észlelünk szemünkben, akkor másfél-százalékos szódabikarbonás vízzel öblítsük jól ki, majd orrunkat és szájunkat is öblögessük.

(Folytatjuk.)

Gyermeki könny ... és mosoly

Amikor a földön
Gyermekek zokognak,
Az ég angyalkái
Mind elszomorodnak ...
Vidám kacajuknak
Megszegül a szárnya,
Felhőt borítanak
Az ég ablakára.
Bánatos szemükből
Könnyek harmatoznak,
Amikor a földön
Gyermekek zokognak ...

Amikor a földön
Gyermekek nevetnek,
Nagy az öröm kéklő
Mezején a mennynek!
Jókedvű angyalkák
Le-lekukucskálnak,
Fellegek nyílásán
Csókokat dobálnak,
Szívárványszalagból
Csokrot kötögetnek,
Amikor a földön
Gyermekek nevetnek ...

Mária.

